

Българите познават основите на пенсионната система, но много от тях не знаят, че спестяванията във втория стълб са лични пари, гарантирани са и се наследяват

- Source: bta.bg, Online
- Date: 28-08-2026, 13:07
- Country: Bulgaria

Сигурността е водещият критерий при избора на пенсионен фонд, едва 27% не знаят в кой са партидите им

Българите имат сравнително добра базова представа за начина, по който функционира пенсионната система, но голяма част от тях не знаят, че партидите им в универсалните пенсионни фондове са техни лични и неприкосновени спестявания, които са гарантирани, трупат доходност и се наследяват. Това показват резултатите от национално представително проучване на социологическа агенция „Тренд“ сред 1001 пълнолетни респонденти, възложено от БАДДПО.

73% от анкетираните знаят, че с осигурителните вноски на работещите към НОИ се изплащат пенсиите на настоящите пенсионери. Значително по-малък е дялът на хората, които посочват, че пенсията за трудов стаж и възраст от НОИ не се наследява – 43%. В същото време 16% погрешно смятат, че средствата от пенсионните вноски в НОИ се инвестират и нарастват във времето, а 14% не могат да преценят.

При втория стълб на пенсионната система резултатите показват, че 48% от респондентите знаят, че част от осигурителните им вноски се превеждат в универсален пенсионен фонд, докато 29% не знаят това. Половината от анкетираните – 50%, знаят в кой пенсионен фонд се осигуряват за втора пенсия, докато 27% не знаят. За останалите 23% въпросът е неприложим – например защото са родени преди 1960 г. или вече са пенсионери.

Когато обаче се премине към по-конкретни характеристики на втория стълб, информираността е по-ограничена. 35% от анкетираните знаят, че 5% от осигурителния им доход постъпват в лична партида и се натрупват, както и че средствата по партидата се наследяват. 33% знаят, че спестяванията във втория стълб носят доходност, а 22% - че пълният размер на всички вноски във втория стълб е гарантиран.

По-слаба активност се наблюдава при третия, доброволен стълб на пенсионната система. Само 30% от анкетираните се осигуряват в доброволен пенсионен фонд, докато 70% не го правят. Данните показват, че дори наличието на данъчни стимули от 10% от осигурителния доход не води до категорична готовност за по-широко участие. На въпроса дали биха отделяли средства за доброволно пенсионно осигуряване, ако знаят, че има данъчни стимули, 28% отговарят положително, 45% – отрицателно, а 27% не могат да преценят.

Резултатите очертават значителен потенциал за по-добро информиране за възможностите и механизмите на допълнителното пенсионно осигуряване, особено по отношение на личните партиди, доходността и доброволните форми за стабилно натрупване на значителни средства за пенсиониране още от по-ранна възраст. Необходимо е по-активно разясняване на ползите от третия стълб - не само данъчните облекчения, но и това, че спестяванията могат да бъдат изтеглени по всяко време без наказателни лихви, а дотогава парите са натрупали добра доходност. Не е за пренебрегване и фактът, че осигуреното лице може изрично да посочи кой да наследи натрупаните средства в партидата му в третия стълб, както и да променя своя избор при нови житейски обстоятелства.

Когато избират пенсионен фонд, **българите** поставят на първо място сигурността – 44%, следвана от доходността – 33%. Препоръката е определяща за едва 5%, а таксите – за 3% от анкетираните. 15% не могат да посочат кой фактор е най-важен за тях.

От изследването става ясно, че за **българите** пенсионното осигуряване е преди всичко въпрос на сигурност и доверие, но има отчетлива необходимост да се повиши разбирането за начина, по който работят вторият и особено третият стълб, за да се помогне на работещите хора да взимат по-информирани решения за финансовото си бъдеще.